

Tämä on rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Linja-aho, V. (2025). Mikä tekee härvelistä "älykkään"?. *Tuulilasi*, 1, s. 19.

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Linja-aho, V. (2025). Mikä tekee härvelistä "älykkään"?. *Tuulilasi*, 1, pp. 19.

© A-lehdet

MIKÄ TEKEE HÄRVELISTÄ "ÄLYKKÄÄN"?

1 990-lopulla Nokia toi markkinoille älypuhelimien, Nokia Communicatorin. Kyseisellä puolikkaan maitotölkin kokoisella härvelillä pystyi lukemaan sähköpostit, lähettämään fakseja sekä surffaamaan internetissä - niillä nettisivuilla jotka sattuivat sen selaimella toimimaan. Nykyisiä älypuhelimia se muistutti eniten siinä, että akku kesti vain yhden päivän.

KIELENHUOLTAJAT ILMARI Pietarinen ja Osmo Päivinen muistuttivat jo vuonna 1996 Helsingin Sanomissa, että "huono käänös voi olla luotaantyyntävä, kuten äly-etuliitteen tunkeminen eri yhteyksiin: älykortti, älypuhelin, älytalo, jopa älytie". Älykorteista puhumisesta on onneksi luovuttu, ja tilalle on tullut sirukortti.

Älykkästä lataamisesta tai älylataamisesta puhuminen tuntuu hieman hassulta, koska äly tarkoittaa tässä yhteydessä muutamaa ehtolausetta, joiden mukaan latausta ohjataan. "Älylatauksen" ohjelmoinnissa ei ole mitään sellaista, jota ensimmäisen vuosikurssin insinööriopiskelija ei osaisi koodata, kunhan ymmärtää mitä on pörssisähkö ja kuinka sähköautoa ladataan. Akkuun pitää saada käyttäjän haluama määrä energiaa - lataus täyteen tai haluttuun latausrajaan saakka - niin että rahaa kuluu mahdollisimman vähän.

Paljon kuvaavampaa olisikin puhua latauksen pörssisähköohjauksesta, ja unohtaa älylataus.

LAITTEEN ÄLYKKYYTTÄ paljon tärkeämpää on sen suunnittelijan älykkyys. Todellinen älykkyys nimittäin punnitaan siinä vaiheessa, kun yhteys pörssihinnat kertovaan taustajärjestelmään menetetään tai sattuu muuta yllättävää. Onko akku täysi, vai latausasema jumissa niin, että se vaatii uudelleenkäynnistyksen?

Sähkötekniikka on perinteisesti ollut aika tyhmää: sähkö tulee kuluttajalle pääsulakkeiden, energiamittarin, vikavirtasuojan ja ylivirtasuojan läpi. Älyä on näistä ainoastaan energiamittarissa. Edellä mainituista muut voivat kestää toimintakuntoisena jopa puoli vuosisataa, mutta 2010-luvun alussa asennettuja älykkäitä sähkömittareita vaihdetaan jo uusiin vielä älykkäämpiin.

Kaikista älyttömin on ikävä kyllä kuluttaja. Vikavirtasuoja ei välttämättä laukea vikatilanteessa heti, jos sitä ei ole testattu säännöllisesti. Testaamisen yleisyydestä ei löydy tutkimusta, mutta jos palovaroittimien testaaminenkin tuottaa vaikeuksia puolelle suomalaisista, lienee sähkökeskuksen räpeltämistä vaativa testi vielä harvinaisempi suoritus.

VESA LINJA-AHO